PRIEKABIAVIMO, SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO, PERSEKIOJIMO, SMURTO PREVENCIJOS IR JŲ ATVEJŲ NAGRINĖJIMO APRAŠAS

Patvirtinta 2025 m. rugpjūčio d., LKA VK posėdžio protokolo Nr. LKA VKPP 25/07/30-01

SANTRAUKA

Tikslas

Užtikrinti LKA bendruomenėje (sportininkų, trenerių, darbuotojų ir kt.) saugią, pagarbią, lygias galimybes užtikrinančią aplinką, kurioje netoleruojamas priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas, persekiojimas ar smurtas.

1. Draudžiamos formos

1.1. Fizinis kontaktas: glostymas, spyrimas, mušimas, bučiavimas ir pan.
1.2. Žodinis/rašytinis žeminimas: įžeidimai, apkalbos, šmeižtas.
1.3. Seksualinis pobūdis: nepageidaujami komentarai, paveikslėliai, gestai, pasiūlymai.
1.4. Psichologinis spaudimas: bauginimas, grasinimas, sekimas, informacijos rinkimas.
1.5. Izoliavimas: ignoravimas, pašalinimas iš veiklų.
1.6. Smurtas: fizinis, psichologinis, seksualinis ar ekonominis poveikis.

2. Rekomenduojamas elgesys

2.1. Būk sąmoningas – vertink savo elgesį.
2.2. Gerbk kitų orumą, nuostatas, fizinį ir psichinį neliečiamumą.
2.3. Venk dviprasmiškų komentarų, fizinių prisilietimų, pravardžių.
2.4. Netylėk matydamas netinkamą elgesį – reaguok ir palaikyk nukentėjusiuosius.
2.5. Fiksuok įvykius: data, vieta, liudytojai.

3. Pranešimo teikimas ir nagrinėjimas

3.1. Pranešimą gali pateikti bet kuris LKA narys – raštu ar žodžiu.
3.2. Atsakingas asmuo perduoda skundą Etikos ir drausmės komisijai.
3.3. Tyrimas atliekamas per 1 mėnesį, konfidencialiai, objektyviai.
3.4. Sprendimas gali būti skundžiamas Lygių galimybių kontrolieriui ar teismui.

4. Prevencijos procedūra

4.1. Taikoma, kai siekiama sudrausminti pažeidėją be tyrimo. Vykdoma per įspėjimą ir informacinį pokalbį.

5. Svarbu žinoti
Aprašas skelbiamas LKA svetainėje.
Susipažinimas su dokumentu yra privalomas visiems LKA bendruomenės nariams.

LIETUVOS KERLINGO ASOCIACIJA. PRIEKABIAVIMO, SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO, PERSEKIOJIMO IR SMURTO PREVENCIJOS IR NAGRINĖJIMO TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Lietuvos Kerlingo Asociacija (toliau - LKA) bendruomenė (sportininkai, treneriai, nariai, darbuotojai ir kiti suinteresuoti asmenys) privalo aktyviai dalyvauti kuriant draugišką, žmogaus orumą gerbiančią, lygias galimybes ir nediskriminavimą užtikrinančią treniruočių ir varžybų aplinką.
1.2. LKA, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, LKA Įstatais, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo prevencijos taisyklėmis (patvirtintomis Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolieriaus 2018 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. V- 22) ir kitais Lietuvos Respublikoje galiojančiais teisės aktais, priima šį dokumentą (toliau - Aprašą).
1.3. LKA draudžiama priekabiauti, seksualiai priekabiauti, persekioti ar smurtauti.
1.4. Apraše vartojamos sąvokos:
1.4.1. **Atsakingas asmuo** – LKA Etikos ir drausmės komisijos (toliau - Komisija) skiriamas asmuo, pirmasis gaunantis pranešimą ar skundą apie įvykį ir pagal nustatytą tvarką organizuojantis skundo ar įvykio nagrinėjimą. Atsakingo asmens pavardė ir kontaktai skelbiami viešai. Atsakingam asmeniui nusišalinus dėl prievolės vengti interesų konflikto, komisija gali skirti kitą atsakingą asmenį pranešimui ar skundui nagrinėti.
1.4.2. **Komisija** – LKA Etikos ir drausmės komisija smurto, priekabiavimo ir seksualinio priekabiavimo atvejui tirti.
1.4.3. **LKA darbuotojas** – LKA administracijos darbuotojas, su organizacija susijęs darbo santykiais.
1.4.4. **LKA narys** – bet kuris fizinis asmuo, priklausantis LKA nariui (juridiniam vienetui).

1.4.5. **Kiti suinteresuoti asmenys** – sportininkai, treneriai, kiti aptarnaujančio personalo darbuotojai, LKA komisijų, darbo grupių nariai, savanoriai, LKA kolegialių valdymo organų atstovai.
1.4.6. **Fizinė prievarta** - tai tyčinis ir nepageidautinas veiksmas, pvz., kumščiavimas, mušimas, spyrimas, įkandimas ir deginimas, dėl kurio patiriama trauma arba sužalojimas.
1.4.7. **Nukentėjusysis** – LKA darbuotojas, narys ar kitas suinteresuotas asmuo, prie kurio priekabiavo, persekiojo, seksualiai priekabiavo ir prieš kurį buvo panaudotas smurtas.
1.4.8. **Persekiojimas** - nepalanki, palyginti su kitais asmenimis, nuostata asmens atžvilgiu dėl to, kad:

- asmuo pateikė, ketino pateikti skundą dėl priekabiavimo ar seksualinio priekabiavimo, smurto;
- liudijo, teikė paaiškinimus apie priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo, smurto atvejį;
- padėjo pateikti pranešimą ar skundą dėl priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar smurto;
- dalyvavo pranešimo ar skundo dėl priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar smurto pateikimo ir jo tyrimo procese.

1.4.9. **Pranešimas** - žodinis arba rašytinis informacijos pateikimas apie priekabiavimą, seksualinį priekabiavimą, smurtą ar persekiojimą.
1.4.10. **Priekabiavimas** - nepageidaujamas elgesys siekiant įžeisti ar įžeidžiant asmens orumą dėl jo tapatybės bruožo (lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos) arba siekiant sukurti ar sukuriant bauginančią, priešišką, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką.
1.4.11. **Seksualinis priekabiavimas** - nepriimtinas ar nepageidaujamas, užgaulus, žodžiu, raštu ar fiziniu veiksmu išreikštas seksualinio pobūdžio elgesys asmens atžvilgiu, siekiant sukurti arba sukuriant bauginančią, priešišką, jam nemalonią, žeminančią ar žeidžiančią aplinką.
1.4.12. **Skundas -** nukentėjusio asmens rašytinis kreipimasis dėl priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo, smurto ar persekiojimo.
1.4.13. **Skundžiamasis** - asmuo, dėl kurio elgesio pateiktas pranešimas, skundas dėl priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo, persekiojimo ar smurto.
1.4.14. **Smurtas** - veikimu ar neveikimu asmeniui tyčia daromas fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, neturtinę ar materialinę žalą.

2. PRIEKABIAVIMO, SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO, SMURTO AR PERSEKIOJIMO FORMOS

2.1. Priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas, smurtas ar persekiojimas gali pasireikšti šiomis formomis:
2.1.1. nepageidaujamas fizinis kontaktas (pvz., plekštelėjimas, glostymas, glamonėjimas, grybštelėjimas, siekimas pabučiuoti, bučiavimas ir kt.) ar tokio kontakto reikalavimas;
2.1.2. žodinis ar rašytinis žeminimas (įžeidžiantys juokai ir pokštai, nuolatinės pastabos, neapykantos kalba, apkalbos, gandų skleidimas, šmeižtas ir pan.);
2.1.3. įžeidžiančių paveikslėlių, užrašų ar kitos medžiagos demonstravimas, įžeidūs gestai;
2.1.4. pornografinių ar seksistinių nuotraukų, paveikslėlių, tekstų demonstravimas ar siuntimas elektroninio ryšio priemonėmis arba internetinėje erdvėje;
2.1.5. sąmoningas izoliavimas ar nebendravimas vykdant LKA veiklas, atskyrimas nuo socialinių veiklų;
2.1.6. įkyrus siekis bendrauti, sekimas ar informacijos apie asmenį rinkimas, kai tai nesusiję su vykdomomis darbo funkcijomis ar sportu;
2.1.7. grasinimas ar kitoks bauginamas elgesys, kuriuo siekiama riboti asmens apsisprendimo laisvę;
2.1.8. poveikis LKA bendruomenės nariui, siekiant su vykdomomis darbo funkcijomis ar sportu nesusijusio elgesio, paslaugų ar seksualinių paslaugų;
2.1.9. nepagrįstas darbo ar sporto sąlygų pabloginimas, palyginti su kitais asmenimis.
2.2. Priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas, smurtas ar persekiojimas gali pasireikšti ir kitokiais būdais, kurie nėra akivaizdūs, tačiau kuria nemalonią, bauginančią, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką.

3. REKOMENDUOJAMAS LKA BENDRUOMENĖS NARIŲ ELGESYS, SIEKIANT IŠVENGTI PRIEKABIAVIMO, SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO AR PERSEKIOJIMO

3.1. LKA bendruomenės nariui rekomenduojama laikytis šių principinių nuostatų:
3. l. l. analizuoti savo elgesį ir vertinti, ar jis atitinka Aprašo nuostatas;
3.1.2. būti sąmoningu, žinoti ar numanyti, koks elgesys gali būti laikomas priekabiavimu, seksualiniu priekabiavimu ar persekiojimu;
3.1.3. būti atidžiu ir jautriu kitiems LKA bendruomenės nariams, gerbti jų

privatų gyvenimą, pažiūras, įsitikinimus, fizinį ir psichinį neliečiamumą, stengtis suprasti, kad juos gali trikdyti ar sukelti nemalonias, nepageidaujamas, orumą žeidžiančias pasekmes tam tikras žodžiu, raštu ar fiziniu veiksmu išreikštas elgesys, pavyzdžiui:
3.1.3.1. familiarus pasisveikinimo būdas.
3.1.3.2. komplimentai, nesusiję su bendruomenės nario dalykinėmis ir sporto savybėmis ar funkcijomis.
3.1.3.3. neetiški komentarai apie fizinę išvaizdą, aprangą, tapatybės bruožus;
3.1.3.4. neetiški komentarai apie pažiūras, silpnybes ar stiprybes, privatų gyvenimą;
3.1.3.5. neetiški kreipiniai (pavyzdžiui, vardų trumpiniai, pravardės, mažybiniai kreipiniai);
3.1.3.6. seksualinio pobūdžio, įžeidžiantys, nepagarbūs juokeliai ar pokštai;
3.1.3.7. fiziniai prisilietimai, fizinio ar psichologinio diskomforto sukėlimas nesilaikant pagarbaus fizinio atstumo;
3.1.3.8. įkyrus dėmesio rodymas, išvaizdos apžiūrinėjimas;
3.1.3.9. kalbėjimo tonas, reiškiami garsai ir judesiai, galintys žeisti, žeminti ar kelti seksualinio pobūdžio asociacijas;
3.1.3.10. žeminančių garbę ir orumą vizualinių priemonių naudojimas (plakatai, nuotraukos, piešiniai, daiktai ir kt.);
3.1.3.11. įžeidžiančio pobūdžio, žeminančių garbę ir orumą žinučių siuntimas.
3.2. Siekiant išvengti LKA bendruomenės nariui nemalonaus, nepriimtino elgesio ir neigiamų tokio elgesio pasekmių, suvokiant, kad tam tikras elgesys gali būti nepageidaujamas, žeminti jo orumą arba priversti jį jaustis nepatogiai, rekomenduotina iš anksto pasiteirauti, aptarti,su kitais LKA bendruomenės nariais, ar tam tikras elgesys, bendravimo forma jam yra priimtini.
3.3. Būti ne pasyviu elgesio, pažeidžiančio Aprašo nuostatas, stebėtoju, bet imtis aktyvių veiksmų jam sustabdyti. Pasireiškus tokiam elgesiui, netoleruoti jo, nelaikyti to pokštu ar nevykusiu pajuokavimu, neskatinti jo pritariama šypsena, juoku ar kitais tokį elgesį palaikančiais veiksmais.
3.4. Patyrus elgesį, turintį priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo požymių, patartina ramiai, mandagiai pasakyti ar kitaip pranešti taip besielgiančiam asmeniui, kad jo elgesys yra nepriimtinas ir turi būti nutrauktas. Tai gali būti padaryta ir elektroniniu laišku ar žinute. Rekomenduotina paaiškinti, kokie gestai, žodžiai, komentarai, fizinis

elgesys ar kiti veiksmai yra nemalonūs, sukuria žeminančią, įžeidžiančią darbo ir/ar sporto aplinką.
3.5. Patartina visus įvykusius priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar persekiojimo veiksmus (elgesį) fiksuoti - užsirašyti laiką, liudytojus ir kitas reikšmingas aplinkybes.
3.6. Jeigu priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas ar persekiojimas pasireiškia kito bendruomenės nario atžvilgiu, rekomenduotina prabilti apie tai - padrąsinti jį, paskatinti kreiptis į šiuos veiksmus atlikusį asmenį ir nedelsiant jam pranešti, kad toks elgesys yra nepageidaujamas.

4. PRANEŠIMO AR SKUNDO TYRIMO PRINCIPAI

4.1. Pranešimo ar skundo tyrimas grindžiamas šiais principais.
4.1.1. nekaltumo - skundžiamasis laikomas nekaltu iki bus priimtas sprendimas dėl Aprašo pažeidimo;
4.1.2. operatyvumo - tyrimas atliekamas per kiek įmanoma trumpesnį terminą;
4.1.3. betarpiškumo - nukentėjusiajam, skundžiamajam, liudytojui (-jams) sudaromos visos galimybės pateikti paaiškinimą, savo veiksmų vertinimo ir aiškinimo versiją;
4.1.4. pagalbos nukentėjusiajam - gavus skundą dėl Aprašo pažeidimo, sudaromos saugios darbo ir / ar sporto sąlygos;
4.1.5. aktyvių prevencijos priemonių taikymo - nustačius pažeidimą, taikomos atitinkamos prevencinės priemonės siekiant užtikrinti bendruomenės nariams saugias ir jų orumo nežeidžiančias darbo ir / ar sporto sąlygas;
4.1.6. objektyvumo ir nešališkumo - tyrimas atliekamas objektyviai, neturint išankstinių nuostatų dėl aplinkybių vertinimo.

5. PRANEŠIMŲ IR SKUNDŲ PATEIKIMO IR NAGRINĖJIMO TVARKA

5.1. LKA bendruomenės narys, pagrįstai manantis, kad prie jo ar kito nario yra priekabiaujama, seksualiai priekabiaujama arba jis yra persekiojamas (toliau - priekabiaujama), turi teisę pateikti konfidencialų pranešimą ar skundą atsakingam asmeniui, kuris šį dokumentą ne vėliau kaip kitą darbo dieną pateikia LKA Etikos ir drausmės komisijai. Pranešimas gali būti pateikiamas ne tik raštu, bet ir žodžiu - tokiu atveju pokalbis turi būti įrašomas ir protokoluojamas išlaikant konfidencialumą.
5.2. Pranešime (skunde) LKA darbuotojas, narys ar kitas suinteresuotas asmuo turi pateikti šią informaciją:

5.2.1. įvykio detalų paaiškinimą apie patirto smurto, priekabiavimo ar seksualinio priekabiavimo situaciją, apraiškas ir aplinkybes;
5.2.2. nurodyti galimus liudytojus;
5.2.3. pateikti visą kitą turimą informaciją (garso įrašus, susirašinėjimą ir pan.).
5.3. Pranešimą ar skundą rekomenduojama pateikti per įmanomą trumpiausią laiką nuo skundžiamų veiksmų padarymo arba paaiškėjimo dienos.
5.4. Komisija pranešimą ar skundą apie priekabiavimą, seksualinį priekabiavimą, persekiojimą ar smurtą tiria išsamiai, diskretiškai, sąžiningai ir jautriai tiek pareiškėjo, tiek skundžiamo asmens atžvilgiu, atsižvelgdama į poveikį nukentėjusiam asmeniui, tokių veiksmų specifiškumą, asmeninį pobūdį.
5.5. Komisijos nariams draudžiama atskleisti bet kokią su tyrimu susijusią informaciją asmenims, nedalyvaujantiems tyrimo procedūroje. Komisijos nariui, atskleidusiam kitiems asmenims su tyrimu susijusią informaciją, taikoma drausminė atsakomybė.
5.6. Atlikusi tyrimą, komisija įvertina jo metu gautus duomenis ir per 5 darbo dienas parengia bei pateikia išvadą LKA Vykdomajam komitetui, kuris priima sprendimą dėl drausminės atsakomybės ar kitų priemonių taikymo.
5.7. Pranešimas ar skundas ištiriamas ar prevencijos procedūra atliekama per įmanomą trumpiausią laiką, bet ne ilgiau nei per 1 mėnesį nuo pranešimo ar skundo gavimo dienos.
5.8. Pranešimo ar skundo tyrimo terminas LKA gali būti pratęsiamas tik tuo atveju, jei dėl pateisinamų aplinkybių (ligos ir pan.) nėra galimybės apklausti nukentėjusiojo, skundžiamojo ar liudytojo. Sprendimą dėl termino pratęsimo priima komisijos pirmininkas.
5.9. Komisijos sprendimas yra galutinis, bet nukentėjusysis, nesutinkantis su sprendimu ar skundžiamasis, turi teisę kreiptis į Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybą arba į teismą.

6. PREVENCIJOS PROCEDŪRA

6.1. Prevencijos procedūros tikslas - net ir nesant akivaizdžių priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo, persekiojimo, smurto požymių ar kitų profesinės etikos pažeidimų, užtikrinti LKA saugią ir pagarbią darbo ir / ar sporto aplinką.
6.2. Prevencijos procedūra taikoma ir tada, jeigu nukentėjęs asmuo pageidauja tik sudrausminti skundžiamąjį ir užkirsti kelią tokiems veiksmams ateityje, tačiau nepageidauja, kad būtų pradėtas tyrimas arba

nėra pakankamo pagrindo tyrimui pradėti.
6.3. Komisijai priėmus sprendimą pradėti prevencijos procedūrą, atsakingas asmuo pakartotinai supažindina skundžiamąjį asmenį su taisyklėmis, atkreipdamas dėmesį į tuos punktus, dėl kurių nesilaikymo pradėta prevencijos procedūra.
6.4. Siekiant taikiai išspręsti susidariusią situaciją, prevencijos procedūra vykdoma pokalbio forma, kai atsakingas asmuo bendrauja su skundžiamuoju dalyvaujant arba nedalyvaujant pareiškėjui.

7 BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

7.1. Aprašas įsigalioja nuo jo patvirtinimo LKA VK sprendimu.
7.2. Už šio aprašo įgyvendinimą atsakinga ginčų sprendimo komisija, kuri yra sudaroma valdybos sprendimu.
7.3. Nušalinimas galimai šališkam sprendimų priėmimo asmeniui turi būti pareikštas per 5 (penkias) dienas nuo sužinojimo apie nušalinimo pagrindų egzistavimą. Praleidus šį terminą, nušalinimas nebegali būti reiškiamas. Reiškiant nušalinimą, privaloma nurodyti nušalinimo pagrindus ir, jei įmanoma, pateikti atitinkamus įrodymus.
7.4. Ginčų komisijos pirmininkas sprendžia dėl pareikšto nušalinimo pagrįstumo, jei atitinkamas asmuo nuo bylos nenusišalina pats. Jei nušalinimas reiškiamas dėl Ginčų komisijos pirmininko, pastarojo nušalinimo klausimą sprendžia LKA prezidentas.